# Věřím

Původ materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
24

## Téma

Co je to víra? Kdy a proč ji vyznávám? Mluvím o ní, kladu si nad ní otázky? Nalézám odpovědi? Víra má složku existenciální: věřím. Je to věc pro mne, pro můj život zásadní. Ale je tu i složka druhá: víru reflektuji, přemýšlím a mluvím o ní.

## Cíle

- Děti vstupují do světa víry.
- Děti objevují souvislost mezi modlitbou a vírou. Pána Boha nemáme ve své ruce jako automat na plnění svých přání, ale věříme, že nás slyší a má nás rád. (Od „amen“ — *je to pravda, já tak věřím* — v minulé lekci k vyznání „věřím“.)
- Děti si uvědomí souvislost křtu, víry a vyznání víry.

---

# Pro učitele

Slovo Kréda „věřím“; biblický příběh Mk 9,14–29; křest

## Poznámky k textu

### Ke slovu „věřím“

- Víra: spolehnout se, chytit se za ruku, zavolat o pomoc, nasednout na loď, která má kapitána.
- Věřit, to je vyhrknout věřím! a pak domýšlet, co to znamená. Ale taky je to nejdřív přemýšlet a pak rozvážně říct: ano, věřím.
- Vírou se pro mne slova o Pánu Bohu stanou slovy „živými“, pro mne osobně důležitými. Bibli mohu znát jako každou jinou knihu (děti se o ní učí ve škole v literatuře), ale vírou je ta kniha „moje“, pro mne důležitá.
- Věřit znamená „spolehnout se, důvěřovat“. V hebrejštině má toto slovo společný slovní základ se slovem „amen“.

- Víra je cesta s Bohem. Nejdu sám (tak byli Izraelci vedeni na poušti Hospodinem) a taky hledám radu, kam jít (tak se Abraham vydal na cestu do zaslíbené země).
- Víra není racionální dokazování Boží existence, ale důvěra. K víře patří hledání, dotazování i pochybování. Víra není v čase neměnná, ale vyvíjí se. Víra se formuje mj. příběhy o víře jiných, zvl. příběhy biblickými. Někdy se mi může zdát, že vykročím a došlápnu do prázdna. Tak se to zdávalo praotci víry Abrahamovi.
- Víra je odpověď člověka na oslovení nebo setkání s Bohem.
- Víra v Boha je spojena s poslušností.
- Víra je spolehnutí se, že Pán Bůh je se mnou teď, celý život, ale i ve smrti a po smrti.
- Prvním kontextem vyznání víry je křest. Kdo uvěří, je pokřtěn nebo nechává pokřtít své děti. Před křtem se snaží víře víc porozumět a mluvit o ní, při křtu ji vyzná slovy vyznání víry.

**K příběhu**

Příběh byl vybrán k prvnímu slovu Apoštolského vyznání víry (nebo-li Kréda) proto, že se zde slovo „věřím“ ozve jako odpověď na setkání s Ježíšem. Otec nemocného dítěte slovem „věřím“ vyzná svou víru. Jako by říkal: „Ano, je to pravda, na tebe, Ježíši, se spoléhám. Ty (jen ty) mi můžeš pomoci.“ Pak si uvědomí, jak velkou věc řekl — a prosí o pomoc v nedověře.
O provázení na cestě víry.

Křest mě pak spojuje s dávnými i budoucími svědky víry. Nejsem na té cestě sám.

- **Nemoc** je nejdříve pojmenována (je stanovena diagnóza). Je popisována několikrát a dopodrobna. Je opravdu nebezpečná, nejde o maličkost.

  Nemoc je v příběhu líčena jako živý nepřítel, který má nad člověkem moc. Nemoc byla tak chápána, jsou lidé, kteří nemoc tak chápou i dnes. Uzdravení je pak exorcismem, vyhnáním toho zlého.

- **Víra**. Všechno je možné tomu, kdo věří. Ale víra není automat. Zmáčknu tlačítko a vypadne uzdravení… Spíš jde o nové vidění. I v bezvýchodné situaci se najde cesta. Nic už se nezdá nemožné. Nad chlapcem měla moc nemoc, pak ji přebírá Ježíš. I my můžeme ve víře prosit, abychom nebyli v moci nemoci, aby nás neovládala.
- Kde se víra bere? Víru nemáme vrozenou v sobě, čekající, aby ji něco roznítilo. Je inspirována tím, co přinášejí do našeho života a světa jedineční svědkové o Bohu Izraele a Otci Ježíše Krista.
- Otec dítěte jde za Ježíšem, aby chlapce uzdravil. Nejdřív se setká s učedníky, kteří mu však nepomohou. Otec, který přichází k Bohu s prosbou o uzdravení — to je obraz

přímluvné modlitby. Učedníci, na které narazí místo Ježíše — to je obraz církve, která se může stát kamenem úrazu místo ukazatelem k Bohu.

- **Rozhovor s otcem.** Ježíš mluví s chlapcovým otcem o nemoci, ale hlavně o víře. Tomu, kdo věří, je možné vše. Otec vyhrkne: věřím! Pomoz mé nedověře! Věřím, ale nejsem si tou vírou jistý. Prosím, udělej s tím něco. Ježíšovi to stačí. Tenhle otec se spoléhá, že mu Bůh může pomoci. A Ježíš chlapce ze zajetí mocné nemoci vysvobodí.
- **Bezmoc učedníků.** Učedníci se snažili chlapce uzdravit, ale marně, zdá se, že ještě Ježíši neporozuměli. Chtěli by uzdravovat jako Ježíš, ale jde to jen modlitbou, oni mohou jen prosit, jsou odkázáni na Boha, na to, jak a kdy on vyslyší jejich prosbu. Boha, jeho moc a vůli, nebudeme mít nikdy ve své ruce. Příběh o uzdravení posedlého chlapce je v evangeliu hned po příběhu o proměnění na hoře. Tam se učedníci setkali s Boží slávou, možná si myslí, že teď o Bohu všechno vědí. Dostávají se „zpátky na zem“. Víra neznamená „všemoc“, víra je důvěra, že Bůh přináší vysvobození. Učedníci, kazatelé ani inspirativní osobnosti církve nikdy nemohou nahradit Ježíše. Víra není odpovědí na výkon učedníků, ale na příběh Ježíše.

**Ke křtu**

- Křest není přímo tématem lekce, ale to základní užití Kréda bylo právě při křtu. Člověk (v případě křtu dítěte jeho rodiče) vyznává víru v trojjediného Boha, v jehož jméno je pak pokřtěn.

  Pro pokřtěné děti — i vaši rodiče při křtu vyznávali: „věřím, pomoz mé nevíře“. Tak i naše přiznání ke křtu (naše osobní „věřím“) není výrazem dokonalosti, stoprocentní přesvědčenosti, ale vyznáním víry, která přiznává svou nevíru. Ježíš sám tomu udělal prostor, když jako „krédo“ přijal vyznání víry a nevíry zároveň.

- Slova ustanovení křtu — Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18–20)

## Úskalí

- Nemoc je personifikována do postavy „toho Zlého“. V současnosti většinou chápeme nemoc a její příčiny jinak. Nicméně i nás často nemoc zcela ovládne, myšlenky se netočí kolem ničeho jiného.
- Souvislost víry s uzdravením, zázraky. V tomto příběhu otec vyznává víru před tím, než se stane svědkem zázraku. Tím je pak jeho víra (a asi i dalších svědků) možná utvrzena,

ale on svou víru vyznal na základě setkání s Ježíšem — navzdory tomu, že zrovna chlapec dostane záchvat. „V tomhle šíleném, co prožívám, jak se bojím… křičím na Ježíše ‚věřím!‘ “

- Pomoz mé nedověře (dosl. „nevíře“). Otec si uvědomí, jak chabá je jeho víra. Jako blikající světlo svíčky. Prosí, aby nezhaslo. Třeba tím, když chlapec nebude uzdraven tak, jak si to on přeje.

  Neochvějnou věrností Ježíši se chlubil Petr cestou do Getsemane a Ježíš ho varoval, že ho zradí během jedné noci třikrát. (Mt 26; píseň Vy silní ve víře – Svítá 382)

- Ježíšovo rozčilení na učedníky. Chtěli uzdravovat bez modlitby, bez Pána Boha.

## Odkazy

### Biblické odkazy

Gn 12,1–4 (povolání Abrahama); Žd 11 (výčet biblických postav, které věřily Bohu); Mt 28,18–20 (ustanovení křtu).

### Literatura


- Rejchrt, Luděk: *Věřím: výklad apoštolského vyznání víry.* Praha: Kalich, 2012.
- Lochman, Jan Milíč: *Krédo: základy ekumenické dogmatiky.* Praha: Kalich, 1996.
- Gallus, Petr — Balcar, David — Šorm, Zdeněk — Férová, Lydie: *Dvakrát měř, jednou věř: pracovní listy pro katechezi.* Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012.
- Rejchrt, Luděk: *Slunce svítí všem: vyprávění z Knihy knih pro malé i velké děti.* Praha: Česká biblická společnost, 1994. (Kapitola Co je to víra.)
- Henych, Daniel: *3×13 věřících osobností: vědci, umělci, křesťanští filantropové.* Praha: M.E.S.S., 2010.
- Pokorný, Petr: *Apoštolské vyznání: Výklad nejstarších křesťanských věroučných textů.* Třebenice: Mlýn, 1994.


### Hudba

- píseň *Víra* (z CD Oboroh: *Kámen*; vyd. Rosa Music, 1996);
- píseň *Lano, co k nebi nás poutá* (z CD Traband: *Hyjé*; vyd. Indies Records, 2004);
- *Vy silní ve víře* (Svítá 382).

### Web, pracovní listy

www.vira.cz; nebojte se zabrousit na stránky „jsem katolík“, ostatně vyznáváme, že věříme svatou církev obecnou neboli katolickou (v tom nejširším — obecném pojetí).

---

# Pro děti

## Pro předškolní děti

*Přineste si panenku nebo plyšáka a chovejte ho v náruči jako malé dítě (případně předveďte s vlastním dítětem), nechte to děti vyzkoušet. Poté rozhovor s dětmi (podle věku).*

Sedáte si rádi někomu na klín? Necháváte se pochovat v náruči? Mazlíte se s rodiči nebo sourozenci? Jak se staráte o mladšího sourozence? Máte svou panenku nebo plyšáka, o kterého pečujete?

Co všechno miminko potřebuje?

A proč někdy pláče? Pláčete taky někdy?

Někdy člověk pláče, protože ho něco bolí nebo je mu smutno. Nebo je nemocný. Když je dítě trochu větší, už tak často nebrečí, ale i dospělí bývají nemocní nebo zranění. A plakat mohou taky.

Taky jste byli někdy nemocní… Co jste dělali? A co dělali vaši rodiče? Jak byste pomohli někomu nemocnému?

V Bibli je příběh o jednom nemocném chlapci. Míval záchvaty, najednou spadl a nevěděl o sobě. Jeho tatínek si s tím nevěděl rady, byli už u různých doktorů, ale nepomohlo to. Dověděl se o Ježíši a říkal si, že ten by jeho synovi mohl pomoct.

Tak svého syna vzal a šel s ním k Ježíšovi. „Můžeš-li, pomoz nám,“ prosil Ježíše.

„Věříš mi?“ zeptal se Ježíš.

„Věřím!“ vyhrkl tatínek. „Možná jen trochu, málo tomu rozumím, ale věřím!“

A Ježíš toho chlapce uzdravil.

Byli jste jako děti pokřtění? Viděli jste někdy křest miminka nebo malého dítěte — u vás ve sboru nebo někde jinde? Jak křest vypadá? Co se při něm dělá a říká?

Proč myslíte, že necháváme dítě pokřtít? Nebo proč se nechává pokřtít dospělý člověk?

Při křtu drží miminko někdo v náručí — většinou rodiče nebo kmotři. Miminko chodit neumí a samo vepředu v kostele by ležet nemohlo, tak ho někdo přinese a drží.

Křtem člověka jakoby vložíme do náruče ještě někomu jinému — Pánu Bohu. Pán Bůh se o člověka stará podobně jako se rodiče starají o miminko. Ten tatínek byl jako rodiče, když přinesou dítě ke křtu. Nebo jako rodiče, kteří se za svoje dítě modlí. On věřil, že Pán Ježíš může jeho chlapci pomoct. A tak šel a o pomoc poprosil.

**Pomůcky:** panenka nebo plyšák, kterého můžeme pochovat; obrázky — např. ze zpěvníku Buď tobě sláva (děti a „ruka Boží“), dítě v náruči rodičů, křest dítěte (třeba fotografie u vás v sboru).

**Varianta:** rozdělte dětem role (rodiče, miminko, farář, kmotři, členové sboru…) a nechte je „zahrát křest“.

## Pro mladší školní děti

V jedné rodině se narodil chlapec. Byli šťastní. Máme syna! Konečně! Tatínek se těšil, jak ho bude učit chodit a mluvit, až bude trochu větší, bude mu syn pomáhat v hospodářství. A v sobotu ho budeme brát s sebou do synagogy.

Ale chlapec onemocněl. Občas se stalo, že o sobě najednou nevěděl, spadl na zem, svíjel se v křečích a něco nesrozumitelně křičel. Jako by to najednou ani nebyl on. Co to s ním je?! Byli nešťastní jeho rodiče. Někdy dokonce spadl do ohně nebo se narazil o nějaký ostrý kámen. Báli se ho nechat samotného.

V sobotu v synagoze se tatínek často za svého syna modlil. Pane Bože, prosím, dej ať je zdravý jako jiné děti. Taky se tatínek dověděl o Ježíši. Že prý už různé lidi uzdravil, někdo byl chromý a může chodit, nějaká žena byla mnoho let nemocná a už je zdravá. To je naděje i pro našeho syna! A tak se vydal Ježíše hledat. Nebylo to tak těžké. Zprávy o Ježíši se vždycky rozkřikly a navíc býval obklopen davem, který se nedal přehlédnout. K takovému davu Ježíšových lidí tatínek s nemocným synem přišel. Ježíš tam zrovna nebyl, byli tam aspoň jeho učedníci. Tak to řeknu jim. Třeba by mi i oni mohli pomoct.

Dostali se až do středu davu, kde byli učedníci. Prosím, podívejte se na mého syna! Je nemocný, mívá záchvaty…

Učedníci zkusili to, co vídali u Ježíše. Ale chlapce neuzdravili. Nešlo to. Chlapec dostal záchvat. Všichni na něj nešťastně hleděli. Co budeme dělat?!

Vtom přišel Ježíš. Co se tady děje? Tatínek začal jako o překot líčit Ježíšovi, co se stalo. Syn je nemocný! Můžeš-li, Ježíši, pomoz nám!

Ježíš se na něj podíval. Jestli můžu? Jistě. Všechno je možné tomu, kdo věří.

Věřím!!! vyhrkl otec. Tedy — snažím se, trochu věřím, pomoz mi! Pomoz mému synovi a pomoz taky mojí malé víře!

Ježíš přikázal nemoci, aby chlapce nechala na pokoji. Chlapec byl zdravý. Ježíš ho vzal za ruku a pomohl mu vstát. Tatínkovi se klepaly ruce i nohy.

Ano, věřím, opakoval si polohlasem… Něco jsem o Ježíši slyšel, chtěl jsem to zkusit… A — teď věřím úplně!

Učedníci se zaraženě koukali do země. Jim se to nepovedlo.

Tatínek se zdravým synem odešli domů. Později odešli i ostatní. Zůstal jen Ježíš a jeho učedníci.

Proč jsme toho chlapce nemohli uzdravit my? ptali se smutně.

Měli jste se modlit, řekl jim Ježíš.

Uzdravování a zázraky — to není jako automat, kam hodíte korunu, a vypadne žvýkačka. Víra není kouzelný proutek, kterým mávnete, a přání se splní. Vy můžete ve víře, s důvěrou prosit a Pán Bůh na vaši prosbu odpoví. Ten tatínek vyhrkl „věřím!“. A pak střízlivě prosil: „pomoz mé nedověře“. Ne, nic nemám v ruce, v ruce to máš Ty, Ježíši. Pomoz.

**Pracovní list — bludiště**

Tatínek s nemocným synem jde k Ježíši, postupně prochází „stanovišti“: 1. nemoc — 2. modlitba — 3. setkání s věřícími — 4. setkání s Ježíšem — 5. Ježíš s ním mluví — 6. otec vykřikne: Věřím, pomoz mé nedověře! — 7. uzdravení. (Buď jako pracovní list — cesta vede „stanovišti“, nebo společně vytvořit s dětmi obrázek z jednotlivých částí nebo komiks.)

## Pro starší školní věk

**Když se řekne víra…**

*Položte na stůl různé předměty, např. provázek, kolíček na prádlo, svíčku, panenku, záložku do knihy, krabičku, pokladničku, kámen, kancelářskou svorku, pravítko, tužku, flétnu… Nechte děti si chvíli prohlížet předměty. Který z předmětů by pro mne mohl být symbolem víry? Každý si může vybraný předmět vzít a položit před sebe.*

*Budeme mluvit o tom, proč si kdo vybral jaký symbol. Nebo se snaží někdo odhadnout, proč si ten druhý vybral zrovna danou věc.*

(Například: vybrala jsem si flétnu, protože pro mne je důležité, že o své víře můžu zpívat; nebo víra je pro mne jako píseň…)

Případně můžeme pokračovat, co je to Vyznání víry (zde míněn text Kréda). (Měřítko, tabulka, návod k použití, píseň, vymezení hřiště, pomocná ruka pevně daného textu — text Vyznání víry mi pomůže nějak srovnat, uspořádat a popsat něco těžko uchopitelného a vyjádřitelného.)

**Co je potřeba, aby vznikla víra?**

Vyberte „přísady“, jak udělat „Křesťana s věřící nádivkou“ — přemýšlejte, co je nutné a co je dobré, ale ne nezbytné:

- 2 ks věřících rodičů;
- 10 dkg odvahy;
- špetka naivity;
- polévková lžíce úžasu;
- schopnost odpouštět (1 balení);
- 2 kostky poslušnosti;
- 1 litr poctivosti;
- ½ kg slušnosti;
- pytlík dobrých skutků;
- 20 minut zpytování svědomí;
- trouba předehřátá na IQ alespoň 100;
- alespoň malé množství nadějných vyhlídek;
- hrst lásky k druhým;
- sklenice biblického kompotu;
- plná odměrka Ducha svatého;
- a hnětení farářem, pečení v kostelové formě.

*(Z průvodce Dvakrát měř, jednou věř.)*

**Kde hledat pomoc, když…**

- **Je člověk nemocný, když má strach?** Návštěva lékaře, podstoupení operace, uzavření pojistky, zapnutí bezpečnostních pásů v autě… není výrazem malé víry. Jak to ale s vírou souvisí?

- **Když uslyšíte věty jako:** „Přece si nemusím v autě zapínat pásy, jsem věřící, Pán Bůh mě ochrání…“

„Nemusím na operaci, já se přece modlím, aby mě uzdravil Pán Bůh…“

Co na to říct? Pán Bůh pomáhá i skrze ruce lékařů, lidskou podanou rukou nebo lidskými technickými vynálezy.

- Píseň **Lano, co k nebi nás poutá** (nebo jiná o víře, kterou znáte a máte rádi). Píseň si pusťte, k tomu je dobré mít před sebou text. Co říká o víře? Kde se víra bere? Jak se člověk stane učedníkem? Liší se život s vírou a život bez víry? Je to naše zkušenost?

  *(Text písně „Lano, co nás k nebi poutá“naleznete na oficiálních stránkách kapely, videoklip stejné písně na YouTube.)*

### Přesah

*Jak vyjádřit víru — jakým obrazem, gestem, slovem, jakou barvou.*

#### Další témata k rozhovoru

- Je víra jen moje soukromá věc, do které mi nemá nikdo co mluvit?
- Navazujeme ve víře na někoho před námi?
- Vyrůstá víra sama od sebe, nebo je to odpověď, ozvěna, odraz?
- Odpověď na co?
- Kdo nám byl nebo je svědkem víry?

#### Věřící osobnosti

Připravit jména (příp. s obrázky) biblických postav, které věřily — Abraham, Noe, David… (např. podle výčtu v Žd 11), děti se budou rozpomínat, co o těch postavách vědí, jak se jejich víra projevila; případně (se staršími) doplnit o postavy nebiblické (např. podle knihy Daniela Henycha 3×13 věřících osobností) .

#### Hra Sloup

Děti sedí v kruhu na zemi, nohy mají natažené směrem do středu, jedno dítě stojí uprostřed, jeho nohy kotví na zemi uprostřed noh sedících dětí. Sedící děti mají dopředu natažené ruce a se stojícím dítětem „si hází“ mezi sebou. Děti si tak zkusí, zda jsou schopny se na sebe spolehnout, důvěřovat, že je někdo chytí a nenechá spadnout.

---

## Liturgie

## Rituál

*Na úvod jednotlivých hodin můžete společně s dětmi recitovat:*

Věřím v Boha Otce, který nás stvořil, věřím v jeho Syna, který nás zachránil, věřím v Ducha svatého, který nás proměňuje.

*Nebo (podle refrénu Svítá 372):*

Víru nám dej, co úskalí zdolává, k doufání měj, když prchá z nás odvaha, lásku rozdávej.

## Biblický text k zapamatování

*Chlapcův otec rychle vykřikl: Věřím! Pomoz mé nevíře.* (Mk 9,24)

## Okénko do bohoslužeb

Ptejte se dětí: Co říkáme v bohoslužbách společně? Amen. Otčenáš. Písničky… Také vyznání víry (Věřím v Boha, Krédo). Vzpomenete si někdo, co se v něm říká? Budeme si o tomhle vyznání povídat v nedělce. To vyznání není zapsáno v Bibli (jako je Desatero nebo Otče náš). Ale je stejně staré jako biblické texty a bylo v církvi vždy moc důležité. Víte kdy, při jaké příležitosti hlavně? Při křtu. Kdo ho recituje, přihlašuje se k Bohu. Přihlašovali se tak vaši rodiče při vašem křtu, i mnoho dalších lidí před vámi. A vy se můžete taky připojit. Možná něčemu z toho nebudete rozumět. Něčemu porozumíte teď, když vám to zkusíme vysvětlit. Nebo až o mnoho let později. Ale v tom to právě je, že celý život zkoumáme a promýšlíme, jak Bohu vlastně věříme.

## Modlitba

Pane Bože, děkujeme za lidi, kteří nás přivedli sem. Do kostela, do nedělní školy. Děkujme za lidi, kteří nám o tobě řekli. Děkujeme za příběhy v Bibli. A hlavně, děkujeme, že se na tebe můžeme spolehnout. Důvěřovat, věřit. Prosíme za lidi, kteří nikomu nevěří. Jsou sami, musí si ve všem vystačit jen sami se sebou. Prosíme za nemocné děti. Dej víru a naději jim i jejich rodičům. Uzdrav je. Amen.

Odkaz na píseň
Vstaň a hledat pojď tu zem (SV379)
Jen ty, Pane můj, jen tys můj štít
Myslete na Kanaán (SV110)
Prosba (Dej mi, Pane, víru) (SV44)
Zachovej nám víru dobrou (SV389)
Vy silní ve víře (SV382)

Víra (SV386)

Víru nám dej (SV372)

Vítr se ztiší, přestane bouřit moře

Fíkový strom (SV160)

Někdo mě vede za ruku (BTS22)

Kristus je má síla (BTS93)

Nyní pak zůstává víra (BTS94)

Cílová skupina

Starší školní

Školní

Předškolní

Mladší školní

Katechetické cykly

Desatero – Modlitba Páně – Krédo

Téma

Krédo

Biblický odkaz (kat)

Marek 9,14–29